

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

24 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,

Judecători – Boico Victor, Cobzac Elena, Burduh Victor, Craiu Nicolae

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către avocatul Cepoi Ina în numele inculpatului Stamatii Vasile, de către avocatul Popescu Dorin în numele inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, de către inculpatul Stamatii Vasile cu avocatul Popescu Dorin împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Morărescu Serghei xxxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în s. xxxx, r-nul xxx.

Marușceac Andrei xxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în s. xxx, r-nul xxx.

Stamatii Vasile xxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în s. xxx, r-nul xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 06.08.2013 – 07.07.2014;

10.10.2016 – 28.02.2017;

instanța de apel: 31.07.2014 – 22.06.2016;

04.04.2017 – 28.11.2018;

01.08.2019 – 18.12.2019;

instanța de recurs ordinar: 01.09.2016 – 28.03.2017;

22.03.2019 – 18.06.2019;

21.02.2020 – 24.11.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Telenești din 07 iulie 2014, *Morarescu Serghei și Marușceac Andrei*, au fost condamnați în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul 10000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Xxx, Sclifos Galina, inclusiv și Îl "Xxx", în cuantum de 40000 lei prejudiciu material, 2000000 lei prejudiciu moral și cheltuielile de judecată, s-a admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului să se expună instanța în ordinea acțiunii civile.

1.1 Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a reținut că, la 13 august 2012, în jurul orei 06 și 45 min., Morarescu Serghei și Marușceac Andrei, fiind în stare de ebrietate alcoolică, intenționat, în loc public, fără nici un motiv, încălcând grosolan ordinea publică atentând la regulile sociale și morale de conviețuire, împreună cu Stamatii Vasile, cu automobilul de model „xxxx” cu numărul de înmatriculare XXX, condus de ultimul, s-au deplasat în s.Codrul Nou, r-nul Telenești și în stradă, la poarta gospodăriei lui Xxx, cu o deosebită obrăznicie au aplicat violență fizică în privința ultimului, manifestată prin lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Ulterior, Stamatii Vasile continuându-și intențiile huliganice printr-o obrăznicie deosebită, cu o sticlă de 1,5 litri cu motorină adusă din automobil la locul conflictului, l-a stropit pe Xxx cu motorină peste corp, amenințându-l cu incendiere, ulterior părăsind locul faptei, după ce s-au îndreptat spre gospodăria acestuia și printr-o obrăznicie deosebită, Stamatii Vasile a stropit cu motorină gardul și poarta gospodăriei, apoi s-a apropiat de magazinul alimentar care aparține xxxx”, amplasat în apropiere, stropind cu motorină terasa magazinului, continuând spre interior unde ultimul a aplicat violența fizică în privința vânzătoarei xxxx, cauzându-i dureri fizice și stropind-o cu motorină peste corp.

Pe baza stării de fapt expuse supra, instanța a reținut că faptele inculpaților urmează a fi încadrate juridic în temeiul art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșită de mai multe persoane.

La 30 iulie 2013, materialele cauzei în privința lui Stamatii Vasile au fost disjuse într-o procedură separată, ultimul sustrăgându-se de la urmărirea penală.

2. Sentința Judecătorei Telenești din 07 iulie 2014, în privința lui Morarescu Serghei și Marușceac Andrei a fost atacată cu apel de către:

- *procurorul în Procuratura Telenești, Ludmila Iarmaliuc*, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Morarescu Serghei și Marușceac Andrei, să fie condamnați în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, la câte 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- *părțile-vătămate Xxx și Xxxx* prin care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia acțiunile inculpaților să fie recalificate din art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal în baza art.26, 27, 145 alin.(2) lit. a),i),j),m) Cod penal, cu dispunerea condamnării lor la 20 de ani de închisoare pentru fiecare și cu încasarea costului serviciilor juridice în sumă de 7000 lei.

2.1 În motivarea cererii de apel, procurorul a menționat că:

- prima instanță corect a calificat acțiunile inculpaților, însă la aplicarea pedepsei penale nu a respectat criteriile generale de individualizare a acesteia și le-a stabilit inculpaților o pedeapsă prea blândă. Astfel, la aplicarea pedepsei sub formă de amendă, instanța de judecată nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.61 și art.75 Cod penal, aceasta nu va avea efectul reeducării și corectării făptuitorilor.

- circumstanțele reținute de către instanța de judecată pentru aplicarea amenzii penale, nu au fost apreciate obiectiv în raport cu actele cauzei, nu s-a ținut cont de comportamentul inculpaților în cadrul procesului penal, adică instanța nu a luat în considerație comportamentul inculpaților în timpul comiterii infracțiunii și după consumarea acesteia, stabilindu-se că *Moraescu Serghei și Marușceac Andrei* au negat la faza urmăririi penale comiterea infracțiunii de huliganism de mai multe persoane, în stare de ebrietate alcoolică, iar în cadrul examinării cauzei în fond nu au cooperat cu organele de drept pentru stabilirea adevărului, din care motive a fost necesar efectuarea mai multor acțiuni procesuale în vederea instrumentării cauzei. De asemenea, apelantul a menționat că inculpații nu au dat dovadă de căință sinceră de cele comise și nu au demonstrat că ar fi înțeles gradul prejudiciabil al acțiunilor lor și sunt predispuși de a se corecta, iar pedeapsa penală aplicată își va atinge scopul propus.

2.2 În motivarea cererii de apel, *părțile-vătămate Xxx și Xxxx* au menționat că:

- prima instanță nu s-a expus asupra solicitării de recalificare a acțiunilor inculpaților și condamnării acestora în baza art. 145 alin.(2) lit.f) Cod penal și asupra încasării cheltuielilor suportate pentru asistența juridică;

- prima instanță eronat a notat că nu poate accepta versiunea despre un comportament de răfuială în grup, urmat de aplicarea violenței, întrucât inculpații au plecat în s.Codrul Nou, cu scopul de a se răfui cu *Xxx*;

- instanța nu a stabilit circumstanțe agravante, însă prin probele administrate s-a demonstrat, că inculpații au consumat bere, inclusiv și *Marușceac Andrei*, apoi au stat până dimineața la o ceremonie, unde au consumat iarăși băuturi alcoolice;

- instanța de fond urma să rețină că infracțiunea a fost comisă prin orice formă de participare; prin acte de o deosebită cruzime sau prin batjocorirea victimei;

- prin mijloace care prezintă un pericol social sporit;

- de către o persoană în stare de ebrietate, provocată de consumarea substanțelor menționate la art.24 Cod penal;

- instanța nu a ținut cont de criteriile de individualizare a pedepsei, de gradul de pericol social sporit al faptei comise, de persoana inculpaților, de împrejurările care agravează și atenuază răspunderea lor penală și de modul și locul comiterii infracțiunii;

- Marușceac Andrei a fost anterior condamnat pentru acte de huliganism, iar pedeapsa non-privativă de libertate nu-și va atinge scopul scontat.

3. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016, au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care: Morarescu Serghei și Marușceac Andrei au fost condamnați în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, la câte 2 ani închisoare pentru fiecare, iar conform prevederilor art.90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani pentru fiecare.

Acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate Xxx și Xxxx a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la inculpați în contul părților vătămate a cheltuielilor suportate pentru asistență juridică în mărime de 7000 lei pentru fiecare și încasarea de la Morărescu Serghei în folosul părții vătămate Xxx a prejudiciului moral în mărime de 10000 lei, în folosul părții vătămate Xxxx a prejudiciului moral în mărime de 5000 lei. În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

3.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat că: instanța de fond la stabilirea pedepsei în privința inculpaților nu a acordat deplină eficiență principiilor generale de aplicare a pedepsei prevăzute la art.61 alin.(2) CP, precum și criteriilor de individualizare a pedepsei prevăzute de art.75 CP, nu a ținut cont de circumstanțele reale și personale în privința inculpaților și ca rezultat stabilindu-le o pedeapsă nejustificat de blândă, care nu va atinge scopul pedepsei penale.

Instanța de apel a conchis că, instanța de judecată eronat a considerat că, în privința inculpaților urmează a fi aplicată o pedeapsă sub formă de amendă, fără a se ține cont de circumstanțele cauzei, de gradul de pericol social al faptelor comise, de modul de comitere a acțiunilor huliganice de către inculpați, care i-au stropit cu motorină pe părțile vătămate, cât și produsele alimentare, ca rezultat nefiind respectate în tot criteriile de individualizare a pedepsei. Instanța de apel a constatat la fel că, deși inculpații au recunoscut vinovăția în faptele

incriminate, totuși aceștia nu au conștientizat gravitatea faptelor comise, deoarece careva măsuri în vederea recuperării prejudiciului adus părților vătămate nu au luat, de fapt nu au o atitudine critică față de faptele comise. Mai mult, după pronunțarea sentinței inculpatul Marușceac Andrei a părăsit locul de trai, deși avea aplicată măsura preventivă sub formă de interdicție de a părăsi țara, ca urmare, din motivul neprezentării lui în ședința instanței de apel și eschivării de la judecarea cauzei, fiind înlocuită măsura preventivă inculpatului cu arestare preventivă și anunțarea lui în căutare, inculpatul fiind depistat și extrădat din Federația Rusă, fapt care a tergiversat examinarea cauzei în ordine de apel.

Instanța de apel a considerat că, faptele comise de inculpați prezintă un pericol social, care poate fi evitat numai prin numirea față de inculpați a unei pedepse sub formă de închisoare, pentru ca să fie conștientizate faptele comise de către inculpați și în așa mod să fie restabilită echitatea socială și drepturile lezate ale părților vătămate.

Instanța de apel a constatat că, inculpații nu au antecedente penale, se caracterizează pozitiv, Marușceac Andrei are la întreținere doi copii minori, iar Morărescu S. a suportat un accident rutier, primind leziuni corporale medii, fapt confirmat prin înscrisurile anexate la materialele cauzei. În aceeași ordine de idei, în împrejurările stabilite privind persoana inculpaților, instanța de apel a ajuns la concluzia că, scopul corectării și reeducării inculpaților se va atinge și fără izolarea lor de societate, fiind posibil de a dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii conform art.90 Cod penal, dând posibilitate reală inculpaților să-și dovedească corectarea prin comportament exemplar și muncă cinstită, nesăvârșind infracțiuni noi.

Instanța de apel a considerat absolut nefondate argumentele părților vătămate precum că, instanța de fond nu a primit nici o decizie și nu s-a expus asupra solicitării de a-i recunoaște culpabili pe inculpați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 26, 27, 145 alin.(2) lit.a),i),j),m) Cod penal, or, instanța de fond a judecat cauza în limitele învinuirii aduse inculpaților, nefiind în drept să depășească limitele judecării cauzei.

Instanța de apel a constatat că, examinând prezenta cauză instanța de fond nu a respectat normele procesuale referitor la judecarea acțiunii civile depuse de părțile vătămate în latura prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică solicitate, soluție care îngreudește dreptul părților vătămate la soluționarea acțiunii în această parte.

Cât privește încasarea prejudiciului material solicitat de către partea vătămată Xxx, instanța de apel a considerat soluția instanței de fond una corectă, deoarece nu au fost aduse dovezi precum că, prețul bunurilor materiale stropite cu combustibil ar constitui suma de 40 000 lei.

Instanța de apel a considerat eronată soluția și motivarea instanței de fond cu referire la cheltuielile de asistență juridică solicitate de 7 către părțile vătămate, or, acestea au prezentat bonuri de plată ce demonstrează suportarea cheltuielilor în sumă de 7000 lei (f.d.177-178 vol.II), părțile vătămate fiind asistate de avocatul Loboda Vladimir.

Instanța de apel nu a reținut nici argumentele aduse de părțile vătămate privind prejudicierea cu suma de 1000000 lei, prin faptul suferințelor psihice, or, careva temeiuri de încasare a sumei respective nu s-au stabilit.

4. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

- avocatul Loboda Vladimir, în numele părților vătămate Xxx și Xxxx care fără a invoca vreun temei de drept din cele prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată;

- avocatul Popescu Dorin, în numele inculpatului Morărescu Serghei, care invocând temeiurile de casare stipulate de art.427 alin.(1) pct.6),10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a sentinței.

4.1. În motivarea recursului ordinar, avocatul Loboda Vladimir, a invocat argumente similare cu cele indicate anterior în apelul părților vătămate, suplimentar menționând că:

- instanța de apel a corectat parțial erorile instanței de fond admise la examinarea prezentei cauze, însă nu a dat dovadă de obiectivitate, având o poziție procesuală unilaterală, prin care a acordat o atenție majoră drepturilor persoanelor culpabile, fără a le lua în considerație pe cele ale părților vătămate. La stabilirea pedepsei, instanța de apel urma să țină cont de probele administrate la cauză, care demonstrează imposibilitatea aplicării în privința inculpaților a prevederilor art.90 Cod penal;

- instanța de apel nu a stabilit circumstanțe agravante, dar prin probele anexate la dosar s-a demonstrat că, inculpații au consumat bere, apoi au stat până dimineața la cumătrie, unde au consumat în continuare băuturi alcoolice, fapt confirmat și de martori;

- din materialul probatoriu mai sunt demonstrate și alte circumstanțe agravante și anume: săvârșirea infracțiunii - prin orice formă de participare; prin acte cu o deosebită cruzime sau prin batjocorirea victimei; prin mijloace care prezintă un pericol social sporit; de către o persoană în stare de ebrietate, provocată de consumarea substanțelor menționate la art. 24 Cod penal.

4.2. În motivarea recursului ordinar, avocatul Popescu Dorin, în numele inculpatului Morărescu Serghei, a menționat că:

- instanța de apel, soluționând chestiunea dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just nu a ținut cont de persoana fiecărui inculpat în

parte, dar de persoana inculpaților, ceea ce contravine principiului individualizării răspunderii și pedepsei penale (art.7 CP), la fel, contravine criteriilor generale de individualizare a pedepsei (art. 75 CP).

- instanța de apel și-a întemeiat soluția de casare a sentinței pe motiv că, inculpații nu au recuperat prejudiciul adus părților vătămate, însă un așa criteriu de individualizare a pedepsei penale nu este prevăzut la art.75 Cod penal. Motivarea soluției expuse în decizie contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, totodată, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția;

- deși, însuși instanța de apel a constatat faptul că, nu au fost prezentate dovezi, care ar confirma faptul, că părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 40000 lei, contrar acestei constatări, instanța de apel și-a întemeiat soluția de casare a sentinței pe motivul că, inculpații nu au recuperat prejudiciul adus părților vătămate;

- în ce privește soluționarea acțiunii civile, motivarea soluției de încasare a sumelor bănești contrazice dispozitivului hotărârii, acesta este expus neclar, totodată instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, or, legea nu prevede dreptul și posibilitatea instanței de judecată: în parte de a admite acțiunea civilă și în altă parte de a admite în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, după cum a procedat instanța de apel;

- în ce privește soluționarea acțiunii civile înaintate de Xxx, instanța de apel a adoptat o soluție care nu este prevăzută de legea penală, or, pe de o parte a admis în parte acțiunea civilă înaintată de Xxx și a încasat de la inculpați cheltuielile suportate pentru acordarea asistenței juridice în folosul părții vătămate în mărime de 7000 lei, la fel, a încasat de la inculpatul Morărescu Serghei în folosul părții vătămate a prejudiciului moral în mărime de 10000 lei, iar în rest, a menținut dispozițiile instanței de fond, partea vătămată Xxx nefiind îngrădită în dreptul de a se adresa în mod separat în ordine civilă, cu anexarea dovezilor în demonstrarea prejudiciului material cauzat;

- în decizia recurată, instanța de apel a constatat că: „(...) partea vătămată nefiind îngrădită în dreptul de a adresa acțiunea civilă în ordine civilă, cu anexarea dovezilor în demonstrarea prejudiciului material cauzat” în așa mod, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, ce constituie temei de recurs prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală;

- soluția instanței de apel încalcă în mod flagrant dreptul la un proces echitabil, precum și autoritatea lucrului judecat care rezultă expres și din prevederile stabilite la art.226 Cod de procedură penală;

- decizia instanței de apel este ilegală, deoarece este contrară și prevederilor stabilite la art.220 alin.(1-3) Cod de procedură penală. Deși partea vătămată, are dreptul la un apărător ales și la compensarea cheltuielilor suportate în cauza penală, cheltuielile pentru asistență juridică, nu constituie obiectul acțiunii civile în procesul penal. La fel, cheltuielile pentru asistență juridică nu se încadrează în prejudiciul material legat de săvârșirea acțiunii interzise de legea penală, prevăzut la art.219 alin.(3) Cod de procedură penală;

- instanța de apel a pus la baza admiterii acțiunii civile în partea compensării cheltuielilor de acordare a asistenței juridice bonul de plată a prezentat de către avocat, care nu este temei suficient pentru a încasa cheltuielilor respective, or, avocatul Loboda Vladimir a îndeplinit asistență juridică în afara limitelor învinuirii aduse inculpatului Morărescu Serghei, care a fost respinsă în totalitate de instanțele inferioare, de aceea, cheltuielile de asistență juridică suportate de părțile vătămate nu sunt reale;

- în dispozitivul deciziei instanța de apel a încasat de fapt suma de 20000 lei pentru Xxx și 10000 lei pentru Sclifos Galina, fapt ce contrazice motivarea soluției expuse în decizie, or, potrivit acesteia, prejudiciul moral pentru părțile-vătămate urma a fi încasat de la inculpați fiind vorba despre răspunderea solidară a acestora. Instanța de apel nu a motivat soluția în partea determinării mărimii prejudiciului moral limitându-se doar la motive formale.

5. Prin decizia Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28.03.2017 s-a dispus admiterea recursurilor ordinare declarate, cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016, în cauza penală în privința lui Morărescu Serghei și Marușceac Andrei și dispunerea rejudecării cauzei de aceeași instanță, în ordine de apel, în alt complet de judecată.

5.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de recurs a menționat că: atât în apelul declarat de părțile vătămate, cât și în recursul ordinar declarat de avocatul Loboda Vladimir în numele acestora se invocă că, inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac Andrei pentru acțiunile comise le-au fost aplicate pedepse care nu sunt proporționale consecințelor survenite, solicitându-se să fie luate în considerație faptul că inculpații atentând la regulile sociale și morale de conviețuire, cu o deosebită obrăznicie au aplicat violență fizică în privința părților vătămate și, în continuarea intențiilor huliganice, Stamatii Vasile cu o sticlă în volum de 1,5 l, l-a stropit cu motorină pe Xxx peste corp, amenințându-l cu incendierea, după care s-au îndreptat spre gospodăria ultimului, stropind gardul și poarta, apoi s-a apropiat de magazinul alimentar care aparține ÎI "Familia Iskra", amplasat în apropiere stropind terasa și interiorul acestuia, aplicând totodată violență fizică în privința vânzătoarei Sclifos Galina, pe care la fel a stropit-o cu motorină.

Anume asupra acestor motive invocate în apel de către părțile vătămate instanța de apel s-a pronunțat superficial, fără argumentare cuvenită.

Referitor la pedeapsa aplicată, instanța de apel s-a expus succint, cu fraze de ordin general, concluzionând că: "inculpații nu prezintă pericol social sporit evident fapt care ar justifica izolarea lor în penitenciar, mai ales că, inculpații au recunoscut vina pe deplin pentru faptele pentru care au fost puși sub învinuire, fiind caracterizați pozitiv, nu au antecedente penale, (...) în cazul dat există circumstanțe importante care permit condamnarea cu suspendarea pedepsei prevăzută de art. 90 Cod penal față de aceștia".

În decizie a fost menționat că, inculpații au recunoscut integral vina și se căiesc sincer, de fapt aceștia au recunoscut circumstanțele în care s-a produs actul de huliganism imputat, fără a da careva semne (conform materialelor cauzei), de căința sinceră, aceasta fiind una formală. Mai mult, conform materialelor cauzei, inculpatul Morărescu Serghei fiind audiat în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond vina nu și-a recunoscut-o, fapt despre care s-a menționat și în sentință.

Această situație, în opinia instanței de recurs a indicat indubitabil asupra faptului că, instanța de apel nu a apreciat și nu a stabilit, în mod efectiv, aplicabilitatea suspendării condiționate a executării pedepsei, în privința lui Morărescu Serghei și lui Marușceac Andrei, având în vedere că, inculpații au comis o infracțiune care atentează la valoarea primordială protejată de legea penală - viața și sănătatea persoanei, cu atât mai mult că aceasta a fost săvârșită în prezența altor factori declanșatori cum este: stropirea părților vătămate cu substanță ușor inflamabilă, motorină - circumstanță care nu putea fi neglijată de instanța de apel la aplicarea pedepsei.

Avocatul părților vătămate corect a menționat că, pedeapsa aplicată în asemenea caz, trebuie să fie nu numai legală, în sensul respectării cadrului legal, dar și echitabilă, adică să se respecte criteriul proporționalității, care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii comise și vinovăția autorului, cu respectarea exigențelor art.61 Cod penal.

6. Anterior deferirii justiției a inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac Andrei și condamnării acestora în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, cauza penală în privința lui Stamatii Vasile, coparticipant la caz, a fost disjungată de către organul de urmărire penală în procedură separată cu anunțarea bănuțului în căutare.

La 01.10.2016, Stamatii Vasile a fost reținut și diferit justiției pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, prin actul de învinuire din 07.10.2016.

7. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei din 06 februarie 2017, **Stamatii Vasile** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(2)

lit.b) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Executarea pedepsei a fost suspendată condiționat, în temeiul art.90 Cod penal, pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate Xxx, Xxxxși ÎI „Xxx” a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul inculpatului Stamatii Vasile, în beneficiul lui Xxx suma de 10000 lei pentru prejudiciul moral și suma de 2500 lei pentru cheltuielile de asistență juridică, și în beneficiul lui Xxxxa sumei de 5000 lei pentru prejudiciul moral și suma de 2500 lei pentru cheltuielile de asistență juridică.

Acțiunea civilă în partea ce ține de compensarea prejudiciului material cauzat ÎI „Xxx” în mărime de 40000 lei, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

În fapt, în sarcina lui Stamatii Vasile, prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 06 februarie 2017, au fost reținute aceleași circumstanțe factologice ca și în privința lui Morărescu Serghei și Marușceac Andrei prin sentința Judecătoriei Telenești din 07 iulie 2014, ultimii fiind recunoscuți vinovați și condamnați pentru comiterea infracțiunii de huliganism prevăzută de art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal.

8. La 17.03.2017, părțile vătămate Xxx și Galina Scifos au atacat cu apel sentința Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 06 februarie 2017 în privința Stamatii Vasile, prin care au solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Stamatii Vasile să fie condamnat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal la 5 ani închisoare, cu admiterea acțiunii civile și încasarea de la el în beneficiul fiecărei părți vătămate a câte 1 000 000 lei prejudiciul moral, precum și admiterea acțiunii civile prin care să încasat de la el în beneficiul ÎI „Familia Iskra” prejudiciul material cauzat în mărime de 40 000 lei.

9. Prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 19.02.2018, adoptată în temeiul art.42 și art.43 CPP, a fost admis demersul înaintat de avocatul Loboda Vladimir, fiind dispus conexarea cauzelor penale nr.1a-267/17 în privința lui Morărescu Serghei și Marușceac Andrei și cauzei penale nr.1a198/17 în privința lui Stamatii Vasile, cu atribuirea unui număr unic de înregistrare 1a-198/17.

8. *Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 28 noiembrie 2018 s-a dispus:*

Apelul procurorului în procuratura raionului Telenești Iarmaliuc Ludmila și apelul avocatului Loboda Vladimir declarat în interesele părților vătămate Xxx și Scifos Galina, împotriva sentinței Judecătoriei Telenești din 07 iulie 2014 în cauza lui Morărescu Serghei și Marușceac Andrei și a sentinței Judecătoriei

Bălți, sediul Sîngerei din 06 februarie 2017 în cauza lui Stamatii Vasile, se admite din alte motive decât cele invocate, inclusiv cu casarea sentințelor în latura penală și cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum ur mează:

Procesul penal în privința lui Morărescu Serghei, Marușceac Andrei și Stamatii Vasile pe art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, în temeiul art.60 Cod penal în coroborare cu art.332 alin.(1) Cod de procedura penală – încetează în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Dispozițiile sentințelor Judecătorei Teleneshti din 07 iulie 2014 și a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei din 06 februarie 2017 în latura civilă au fost menținute fără modificări.

8.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a consemnat, că sunt vădit nefondate argumentele avocatului Loboda Vladimi în interesele părților vătămate precum că instanța de fond nu s-a expus referitor la solicitarea de a-i recunoaște culpabili pe Marușceac Andrei, Morărescu Serghei și Stamatii Vasile de comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 CP, cu aplicarea art.27 și art.26 Cod penal, stabilindu-le pedeapsa conform legislației în vigoare, însă din actele cauzei rezultă, că instanța de fond a judecat cauza în limitele învinuirii aduse inculpaților și anume în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, nefiind în drept să depășească limitele judecării cauzei. Astfel, potrivit prevederilor art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele formulate în rechizitoriu.

Potrivit ordonanței de punere sub învinuire inculpații au fost puși sub învinuire în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, deci instanța de fond a judecat cauza doar în limitele învinuirii aduse inculpaților, învinuire susținută de procuror. Referitor la acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate, instanța de apel a menționat, că instanța de fond corect a admis în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

Instanța de apel a constatat, că în cauză se constată temeiurile de încetare a procesului penal, fiind întrunite condițiile pentru aplicarea art.53 lit.g) Cod penal, potrivit cărora persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile prescripției de tragere la răspundere penală.

Instanța de apel a notat că, în infracțiunea comisă de inculpați și prevăzută de art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, potrivit reglementărilor expuse la art.16 alin.(3) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar art.60 alin.(1) lit.b) Cod penal stipulează, că persoana se liberează de răspundere

penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave. Acțiunile infracționale imputabile inculpaților au fost săvârșite la 13 august 2012, de la comiterea lor au trecut mai mult de 5 ani, fapt ce determină instanța de apel de a înceta procesul în privința lui Marușceac Andrei, Morărescu Serghei și Stamatii Vasile în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Referitor la argumentele procurorului privind neaplicarea prescripției față de Morărescu Serghei și Stamatii Vasile pe motiv că aceștia s-au sustras de la urmărirea penală, iar Stamatii Vasile a comis o altă infracțiune pe teritoriul Federației Ruse și a fost extrădat doar după ispășirea pedepsei în această țară. Instanța de apel a reținut că, potrivit prevederilor art.60 alin.(5) Cod penal curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării.

Instanța de apel a notat că, din materialele cauzei rezultă, că Morărescu Serghei a fost anunțat în căutare prin ordonanța procurorului din 18.04.2013 (vol.I, f.d.290), iar prin ordonanța din 15.07.2013 urmărirea penală a fost reluată dat fiind, că Morărescu Serghei benevol s-a prezentat la procuratură (Vol.I, f.d.299).

Instanța de apel a constatat că, inclusiv prin excluderea termenului de 4 luni, perioadă de suspendare a curgerii prescripției pentru Morărescu Serghei din momentul comiterii infracțiunii și până la pronunțarea prezentei decizii au expirat mai mult de cinci ani.

În aceleași circumstanțe, prin ordonanța procurorului din 22 aprilie 2013 a fost suspendată urmărirea penală în privința lui Stamatii Vasile.

La 28 august 2013 autoritățile Federației Ruse au anunțat organul de urmărire penală despre reținerea lui Stamatii Vasile la 04 aprilie 2013 pentru comiterea unei infracțiuni pe teritoriul Federației Ruse și despre posibilitate extrădării doar după ispășirea pedepsei stabilite în Federația Rusă (Vol. I, f.d.305, 324).

Instanța de apel a constatat, că din 28 august 2013 fiind cu certitudine cunoscut locul aflării lui Stamatii Vasile și autoritățile Republicii Moldova fiind anunțate despre reținerea acestuia, curgerea prescripției fiind reluată.

Dat fiind, că sentința Judecătorei orașenești Istrinsc Regiunea Moscova din 24 februarie 2014 în privința lui Stamatii Vasile nu a fost recunoscută spre executare pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta nu poate fi luată în considerație și nu întrerupe prescripția conform prevederilor art.60 alin.(4) Cod penal. Adică prescripția este aplicabilă și pentru inculpatul Stamatii Vasile.

9. Decizia instanței de apel pronunțată la 28 noiembrie 2018, a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

- *procurorul* în Procuratura de circumscripție Bălți, Liliana Pasat care invocând temeiurile de casare stipulate de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a decizie instanței de apel, în partea ce-i vizează pe Marușceac Andrei și Stamatii Vasile, cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

- *partea vătămată Xxx* care fără a invoca vreun temei de drept din cele prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpații să fie condamnați în temeiul art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal la câte 5 ani închisoare pentru fiecare, cu satisfacerea pretențiilor pecuniare ale părții vătămate în cuantumul indicat de aceasta în acțiunea civilă și anume de 40000 lei - prejudiciul material și de 2000000 lei - prejudiciul moral.

10. În motivarea recursului ordinar, procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Liliana Pasat, a menționat că:

- lui Marușceac Andrei la faza urmăririi penale, la 17 aprilie 2013, i-a fost aplicată măsura preventivă obligarea de a nu părăsi localitatea. Ulterior, la faza de judecare a cauzei în instanța de apel, din motivul neprezentării acestuia la ședințele instanței de apel, în legătură cu examinarea apelurilor declarate de procuror și părțile vătămate, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2015 a fost anunțat în căutare și aplicată măsura preventivă arest preventiv pe un termen de 30 zile, iar la 02 martie 2015 a parvenit la Curtea de apel Bălți informația despre intentarea dosarului de căutare nr.2015350019. La data de 29 martie 2016, Marușceac Andrei a fost reținut și arestat. Astfel, în privința acestuia termenul de prescripție a fost întrerupt și urmează să înceapă a curge din data reținerii acestuia;

- instanța de apel în partea descriptivă a deciziei, în privința lui Marușceac Andrei referitor la motivele prescripției în genere nu s-a expus;

- Stamatii Vasile prin ordonanța procurorului din 19 aprilie 2013 a fost anunțat în căutare în legătură cu sustragerea acestuia de la urmărirea penală. La 22 aprilie 2013 a fost suspendată urmărirea penală în privința lui Stamatii Vasile. La 28 august 2013 autoritățile Federației Ruse au anunțat organul de urmărire penală despre reținerea lui Stamatii Vasile la data de 04 aprilie 2013 pentru comiterea unei infracțiuni pe teritoriul Federației Ruse cu posibilitate extrădării doar după ispășirea pedepsei stabilite în Federația Rusă. Astfel după ispășirea pedepsei în Federația Rusă, la 30 septembrie 2016, acesta a fost extrădat în Republica Moldova. Respectiv, termenul de prescripție și în cazul dat a fost întrerupt;

- decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 noiembrie 2018 în privința lui Morărescu Serghei este legală și întemeiată, de aceea în privința acestuia decizia nu se contestă.

10.1. În motivarea recursului ordinar, partea vătămată Xxx, a menționat că:

- instrumentarea acestui dosar a fost intenționat tergiversată de organele de drept. Ședințele au fost numite peste intervale mari de timp cu scopul de a tergiversa cât mai mult examinarea cauzei în ordine de apel pentru a fi prescris termenul de tragere la răspundere penală a inculpaților;

- la urmărirea penală, a solicitat aplicarea măsurii preventive sub formă de arest pentru inculpații Marușceac Serghei și Stamatii Vasile, care nu se prezentau la acțiunile de urmărire penală, iar ulterior s-au ascuns de organele de urmărire penală și judecată. Marușceac Serghei a fugit în Federația Rusă împreună cu Stamatii Vasile și s-au sustras de la urmărirea penală și instanța de judecată;

- Colegiul Penal al Curții de Apel Bălți nu a luat în considerație tot termenul care s-a aflat ascuns în Federația Rusă, Marușceac Serghei. Ulterior ultimul a fost reținut, dar nu s-a predat benevol la organul de urmărire penală, respectiv termenul de prescripție nu a expirat. Celălalt inculpat, Stamatii Vasile la fel a fugit în Federația Rusă și a așteptat acolo prescrierea termenului de tragere la răspunderea penală. La 28 august 2013, autoritățile Federației Ruse au anunțat organul de urmărire penală din Republica Moldova despre reținerea lui Stamatii Vasile la 04 aprilie 2013 pentru comiterea unei infracțiuni pe teritoriul Federației Ruse și despre posibilitate extrădării acestuia doar după ispășirea pedepsei stabilite în Federația Rusă;

- instanța de apel a constatat eronat că, din 28 august 2013 a fost cunoscut cu certitudine locul aflării lui Stamatii Vasile, respectiv curgerea prescripției a fost reluată. Conform prevederilor art.60 alin.(5) Cod penal, curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării. Deci săvârșirea unei noi infracțiuni cu ispășirea pedepsei în altă țară suspendă prescripția;

- este ilegală soluția Curții de Apel Bălți în partea examinării acțiunii civile, instanța de fond corect a admis în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

11. Prin decizia Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 iunie 2019 s-a dispus admiterea recursurilor ordinare declarate, cu casarea totală a deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 28 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui Morărescu Serghei, Marușceac Andrei și Stamatii Vasile și

dispunerea rejudecării cauzei de aceeași instanță, în ordine de apel, în alt complet de judecată.

11.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de recurs a notat, că instanța de apel a eșuat să adopte o soluție întemeiată pe caz, iar dispozitivul deciziei recurate contrazice statuările anterioare ale primelor instanțe și va crea impedimente la punerea în executare a unei atare hotărâri, or, instanța de apel menținând în vigoare statuările din ambele sentințe în partea soluționării acțiunii civile a menținut implicit și faptul, că Stamatii Vasile a rămas obligat să achite părților vătămate o parte din prejudiciul solicitat de acestea, iar asupra cuantumului prejudiciului cauzat de ceilalți doi inculpați, Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, urmează să decidă instanța în ordinea procedurii civile, adică pe de o parte, o instanță, conducându-se de prevederile exhaustive ale legii, art.387 CPP, a putut să estimeze prejudiciul moral și cheltuielile de asistență juridică ce urmează a fi încasate de la inculpat în folosul părților civile, iar pe de altă parte, o altă instanță, a considerat că pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părților civile, acțiunea înaintată de acestea urmează a fi admisă doar în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Instanța de recurs a constatat că soluția în această parte a instanței de apel nu este motivată, instanța nepronunându-se asupra temeiurilor care au stat la baza adoptării unei atare concluzii.

Instanța de recurs a mai specificat, că o altă carență procesuală admisă de instanța de apel la întocmirea hotărârii vizează iarăși partea dispozitivă a acesteia, care nu corespunde întru-totul exigențelor din legea procesual-penală, or, prin probele din dosar, se confirmă vinovăția inculpaților de cele incriminate prin actul de sesizare a instanței, însă, având în vedere intervenirea prescriptibilității termenului de tragere la răspundere penală a inculpaților pentru faptele infracționale comise, s-a dispus încetarea procesului penal, cu liberarea acestora de la răspunderea penală, pe când, în cazul în care în urma judecării cauzei se constată că inculpații se fac vinovați de cele incriminate prin rechizitoriu, faptul dat trebuie consemnat neapărat în dispozitiv, după care urmând a fi dispus încetarea procesului penal, cu liberarea inculpaților de la răspunderea penală, întrucât a intervenit termenul de prescripție prevăzut de art.60 Cod penal, pentru tragerea acestora la răspundere.

Instanța de recurs a considerat important de a expune, că soluționarea justă a acestei cauze penale, prezintă relevanță și din punct de vedere al remedierii drepturilor fundamentale ale părților la proces afectate prin soluția instanței de apel. În acest sens, se are în vedere faptul, că atât procurorul, cât și partea vătămată Xxx comunică în cererile de recurs că termenul de prescripție calculat de instanța de apel nu corespunde actelor cauzei, prin care se confirmă

că acesta a fost întrerupt din motive imputabile inculpaților, fiind încetat pripit procesul penal în legătură cu intervenirea termenilor procesuali prescriși de art.60 Cod penal.

Instanța de recurs a evidențiat că, în partea ce ține de prescriptibilitatea termenului de atragere la răspundere penală a inculpatului Morărescu Serghei soluția instanței de apel nu se contestă de procuror și ea urmează a fi menținută în vigoare, inclusiv după rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Bălți. Totuși decizia instanței de apel este casată de instanța de recurs integral pentru a acorda posibilitatea instanței să analizeze devolutiv toate aspectele ce au importanță pentru justa soluționare a cauzei.

12. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019, au fost admise apelurile procurorului în Procuratura Telenești, Ludmila Iarmaliuc, al părților vătămate Xxx și Sclifos Galina, declarate împotriva sentinței Judecătorei Telenești din 07 iulie 2014, și apelul avocatului Loboda Vladimir în interesele părților vătămate Xxx și Sclifos Galina, declarat împotriva sentinței Judecătorei Bălți sediu Sîngerei din 06 februarie 2017. Casate sentințele în latura pedepsei și acțiunii civile, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează.

În temeiul art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și art.60 alin.(1) pct. b) Cod penal, Morărescu Serghei Leonid și Marușceac Andrei Nicolae se eliberează de răspunderea penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, cu încetarea procesului penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. Stamatii Vasile se consideră condamnat în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, și în baza acestei legi a fost stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Stamatii Vasile a fost anunțat în căutare, termenul pedepsei calculându-i-se din momentul reținerii, cu includerea în acest termen a perioadei aflării lui în arest la domiciliu de la 13 august 2012 până la 12 septembrie 2012, și în arest preventiv de la 01 octombrie 2016 până la 06 octombrie 2016. Acțiunea civilă în latura prejudiciului material a fost admisă integral și s-a dispus încasarea din contul inculpaților Morărescu Serghei, Marușceac Andrei și Stamatii Vasile, în mod solidar, în beneficiul ÎI „Familia Iskra” a sumei de 40000 (patruzeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

Acțiunea civilă în latura prejudiciului moral a fost admisă în parte și s-a dispus: - încasarea din contul inculpatului Morărescu Serghei în beneficiul părții vătămate Xxxxa sumei de 10000 (zece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

- încasarea din contul inculpatului Marușceac Andrei în beneficiul părții vătămate Xxxxa sumei de 10000 (zece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune;

- încasarea din contul inculpatului Stamatii Vasile în beneficiul părții vătămate Xxxxa sumei de 10000 (zece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune;

- încasarea din contul inculpatului Morărescu Serghei în beneficiul părții vătămate Xxx a sumei de 15000 (cincisprezece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune;

- încasarea din contul inculpatului Marușceac Andrei în beneficiul părții vătămate Xxx a sumei de 15000 (cincisprezece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune;

- încasarea din contul inculpatului Stamatii Vasile în beneficiul părții vătămate Xxx a sumei de 15000 (cincisprezece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

Acțiunea civilă în latura cheltuielilor judiciare a fost admisă și s-a dispus:

- încasarea din contul inculpaților Morărescu Serghei, Marușceac Andrei și Stamatii Vasile, în mod solidar, în beneficiul părții vătămate Xxxxa sumei de 9500 (nouă mii cinci sute) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru asistența juridică;

- încasarea din contul inculpaților Morărescu Serghei, Marușceac Andrei și Stamatii Vasile, în mod solidar, în beneficiul părții vătămate Xxx a sumei de 9500 (nouă mii cinci sute) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru asistența juridică.

12.1. Instanța de apel a reținut că, prezentele cauze au fost judecate în prima instanță în ordine generală, în baza probelor examinate nemijlocit în instanța de judecată, asupra căroră inculpații nu au avut obiecții și nu a solicitat administrarea unor probe noi, necontestând sentințele în cauză.

Prin prisma probatoriului administrat de către organul de urmărire penală, verificat și cercetat în ședințele de judecată, instanțele de fond au stabilit ca fiind dovedită pe deplin vinovăția acestora în faptele incriminate.

Instanța de apel a constatat că, sentințele instanței de fond nu au fost contestate sub aspectul stabilirii circumstanțelor de fapt ale cauzei și nici în latura încadrării juridice a acțiunilor inculpaților, sentințele fiind criticate doar în latura stabilirii pedepsei penale, fiind considerate de către părțile vătămate și procuror prea blânde, în raport cu circumstanțele cauzei, fapta infracțională comisă, personalitatea inculpaților și urmările prejudiciabile ale acestora, contestându-se de asemenea și în latura acțiunii civile.

Instanța de apel a notat că, în ședința judiciară a instanței de apel părțile în proces nu au prezentat și nu au solicitat admiterea unor noi probe, nefiind

solicitată verificarea și reaprecierea acelor probe care deja sunt anexate la dosar, or, dezacordul cu sentința primei instanțe a fost expus de către părți doar în latura stabilirii pedepsei.

Instanța de apel a menționat că, instanța de fond i-a recunoscut pe Morărescu Serghei și Marușceac Andrei vinoveți și i-a condamnat în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, sentința nefiind contestată de inculpați, dar numai de procuror și părțile vătămate în latura pedepsei și în latura civilă.

Instanța de apel a constatat motiv de intervenire în latura pedepsei penale, or, persistă temei de încetare a procesului penal în cauză, deoarece la caz, sunt întrunite condițiile pentru aplicarea art.53 lit.g) Cod penal, potrivit căruia, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componentei de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile: prescripției de tragere la răspundere penală.

Instanța de apel a reținut că, infracțiunea comisă de către Morărescu Serghei și Marușceac Andrei – prevăzută de art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, potrivit reglementărilor expuse la art.16 alin.(3) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar în conformitate cu art.60 alin.(1) lit.b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Instanța de apel a constatat, că fapta infracțională prevăzută de art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, potrivit art.16 Cod penal, reprezintă o infracțiune mai puțin gravă, este formală și se consideră consumată din momentul încetării activității infracționale.

Acțiunile infracționale ale inculpaților Marușceac Andrei și Morărescu Serghei încadrate în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal - infracțiune mai puțin gravă, a fost săvârșită la 13 august 2012, de la comiterea lor a trecut mai mult de 5 ani, fapt ce determină instanța de apel de a înceta procesul în privința lui Marușceac Andrei și Morărescu Serghei, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Instanța de apel referitor la argumentele procurorului privind neaplicarea prescripției față de Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, pe motiv că acestea s-au sustras de la urmărirea penală, instanța de apel a considerat irelevante și a reținut că, potrivit prevederilor art.60 alin.(5) Cod penal curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării.

Instanța de apel a stabilit că, din materialele cauzei Morărescu Serghei a fost anunțat în căutare prin ordonanța procurorului din 18 aprilie 2013 (f.d.290,

Vol.I), iar prin ordonanța din 15 iulie 2013 urmărirea penală a fost reluată dat fiind că Morărescu Serghei benevol s-a prezentat la procuratură, fiind reținut (f.d.299, Vol.I). Astfel se constată, că chiar prin excluderea termenului de 4 luni, perioadă de suspendare a curgerii prescripției pentru Morărescu Serghei, din momentul comiterii infracțiunii și până la pronunțarea prezentei decizii au expirat mai mult de cinci ani.

Instanța de apel a notat concluzia Colegiului Penal lărgit în decizia din 18 iunie 2019, prin care s-a evidențiat că în partea ce ține de prescriptibilitatea termenului de atragere la răspundere penală a inculpatului Morărescu Serghei, soluția instanței de apel nu s-a contestat de procuror și ea urmează a fi menținută în vigoare, inclusiv după rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Bălți.

Instanța de apel cu referire la inculpatul Marușceac Andrei, a indicat că acesta din momentul comiterii faptei – 13 august 2012 și până la 02 martie 2015 când a fost pornit dosar de căutare, pe perioada de 2 ani 7 luni nu s-a sustras de la urmărirea penală și judecarea cauzei, ulterior s-a aflat în căutare începând cu 02 martie 2015 și până la 29 martie 2016, adică 1 an și 27 zile, când a fost reținut, constatându-se că prin excluderea termenului de 1 an și 27 zile cât acesta s-a aflat în căutare, perioadă de suspendare a curgerii prescripției pentru Marușceac Andrei, din momentul comiterii infracțiunii și până la pronunțarea prezentei decizii au expirat mai mult de cinci ani.

Instanța de apel a considerat ca fiind întemeiate argumentele cererilor de apel declarate împotriva sentințelor Judecătorei Telenești din 07 iulie 2014, motiv pentru care apelurile vor fi admise, sentința casată, cu pronunțarea în privința lui Marușceac Andrei și Morărescu Serghei a unei noi hotărâri de încetare a procesului penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Instanța de apel cu referire la inculpatul Stamatii Vasile, a reținut că la 19 aprilie 2013 a fost pornit dosar de căutare, iar prin ordonanța procurorului din 22 aprilie 2013 a fost suspendată urmărirea penală în privința lui Stamatii Vasile. La 28 august 2013 autoritățile Federației Ruse au anunțat organul de urmărire penală despre reținerea lui Stamatii Vasile la 04 aprilie 2013 pentru comiterea unei infracțiuni pe teritoriul Federației Ruse cu posibilitatea extrădării acestuia doar după ispășirea pedepsei stabilite în Federația Rusă. Astfel, Stamatii Vasile, fiind anunțat în căutare, a fost reținut pe teritoriul Republicii Moldova abia la 01 octombrie 2016, nefiind la caz prescrisă tragerea la răspundere penală a acestuia.

Instanța de apel a considerat irelevantă invocarea apărării precum că, termenul prescripției în privința lui Stamatii Vasile urma a fi reluat odată cu reținerea acestuia pe teritoriul Federației Ruse, adică începând cu 04 aprilie

2013, or, pe teritoriul Republicii Moldova acesta a fost reținut abia la 01 octombrie 2016, termen de când se reia curgerea prescripției, deoarece anume, începând cu această dată autoritățile Republicii Moldova au avut posibilitate reală de a investiga și judeca cazul dat. Este lipsită de temei juridic și invocarea apărării, că fiind întreruptă, odată cu comiterea infracțiunii pe teritoriul Federației Ruse, termenul prescripției ar începe să curgă din momentul comiterii acesteia, or, sentința Judecătoriei orășenești Istrinsc Regiunea Moscova din 24 februarie 2014 în privința lui Stamatii Vasile nu a fost recunoscută spre executare pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta nu poate fi luată în considerație și nu întrerupe prescripția conform prevederilor art.60 alin.(4) Cod penal.

Instanța de apel a stabilit că, instanța de fond nu a respectat norma procesuală penală cu privire la individualizarea pedepsei.

Instanța de apel a notat că, în apelul declarat de avocatul Loboda Vladimir, în interesul părților vătămate, se invocă că inculpatului Stamatii Vasile pentru acțiunile comise i s-a aplicat o pedeapsă care nu este proporțională consecințelor survenite, solicitându-se să fie luate în considerație faptul că: inculpatul atentând la regulile sociale și morale de conviețuire, cu o deosebită obraznicie a aplicat violență fizică în privința părților vătămate și, în continuarea intențiilor huliganice, anume Stamatii Vasile cu o sticlă în volum de 1,5 l, l-a stropit cu motorină pe Xxx peste corp, amenințându-l cu incendierea, după care s-a îndreptat spre gospodăria ultimului, stropind gardul și poarta, apoi s-a apropiat de magazinul alimentar care aparține Î.I. „Familia Iscra”, amplasat în apropiere stropind terasa și interiorul acestuia, aplicând totodată violența fizică în privința vânzătoarei Sclifos G., pe care la fel a stropit-o cu motorină.

Instanța de apel a notat că, instanța de fond nu a apreciat și nu a stabilit, în mod efectiv, posibilitatea dispunerii suspendării condiționate a executării pedepsei, stabilite lui Stamatii Vasile, având în vedere că, inculpatul a comis o infracțiune care atentează la valoarea primordială protejată de legea penală - viața și sănătatea persoanei, cu atât mai mult că aceasta a fost săvârșită în prezența altor factori declanșatori cum este: stropirea părților vătămate cu substanță ușor inflamabilă, motorină - circumstanță care nu putea fi neglijată de instanța de fond la aplicarea pedepsei.

Instanța de apel a menționat că, potrivit revendicării, Stamatii Vasile nu este la prima abatere de la legea penală, or, prin sentința judecătoriei Telenești din 08 august 2000 acesta a fost condamnat în baza art.218 alin.(2) Cod penal la 1 an privațiune de libertate, cu suspendarea executării acesteia în baza art.43 Cod penal pe un termen de probă de 1 an, dar careva concluzii nu a tras, comițând

la 13 august 2012 din nou o infracțiune de huliganism agravat, instanța de fond considerând oportun iarăși să-i aplice o pedeapsă condiționată.

Instanța de apel a constatat că, pentru fapta comisă, inculpatul urmează să ispășească real pedeapsa închisorii, categoria acestei pedepse la caz fiind în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite, consecințele produse și personalitatea inculpatului.

În calitate de pedeapsă prevăzută la art.287 alin.(2) Cod penal, se prevede inclusiv pedeapsa cu închisoarea de până la 5 ani, iar Stamatii Vasile pe teritoriul Republicii Moldova anterior nu a ispășit pedeapsa cu închisoare real, instanța de apel a considerat că va fi justificată aplicarea față de Stamatii Vasile, a unei pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea reală a acesteia, apreciind respectiva pedeapsă ca fiind unica ce ar putea să atingă scopurile expuse de legislator în art.61 Cod penal.

Instanța de apel a stabilit că, pedeapsa stabilită în așa mod inculpatului Stamatii Vasile este proporțională faptei comise, echitabilă și pasibilă să atingă scopul pedepsei penale, de restabilire a echității sociale, de corectare a vinovatului.

Instanța de apel a reținut că, anume stabilirea unei pedepse cu executarea reală va putea influența asupra convingerii inculpatului de necesitatea respectării Legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, iar în condițiile prezentei spețe corectarea lui Stamatii Vasile în condiții neprivative de libertate este imposibilă.

Instanța de apel cu referire la recalificarea acțiunilor, a menționat că sunt nefondate solicitările avocatului Loboda Vladimir, de a-i recunoaște pe Marușceac Andrei, Morărescu Serghei și Stamatii Vasile vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 Cod penal, or, cauza s-a judecat în limitele învinuirii aduse inculpaților, iar potrivit ordonanței de punere sub învinuire inculpații au fost puși sub învinuire în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal.

Instanța de apel a constatat că, instanțele de fond au luat o poziție diametral opusă cu referire la acțiunea civilă, fapt ce nu poate fi tolerat, or, acțiunea civilă este parte integrantă a dosarului penal, justa soluționare a acesteia este o condiție „sine qua non” pentru echitatea procedurii desfășurate de instanță, având în vedere că acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspunderea delictuală a persoanelor responsabile potrivit legii civile, pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale.

Instanța de apel a menționat că, potrivit estimărilor efectuate de părțile vătămate, constituite ca părți civile, prin acțiunea depusă s-a solicitat încasarea de la toți inculpații a următoarelor despăgubiri: - în beneficiul ÎI "Xxx" suma de 40000 lei, cu titlu de prejudiciu material; - în beneficiul lui Xxx suma de 1000000

lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată în sumă de 7000 lei; - în beneficiul Xxxsuma de 1000000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată în sumă de 7000 lei.

Instanța de apel a reținut că, prin sentința Judecătorei Telenești din 07 iulie 2014, care vizează doar pe Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate Xxx, Xxxși ÎI „Xxx” privind încasarea din contul inculpaților a sumei de 40000 lei, cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 2000000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului total al despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile, iar prin sentința Judecătorei Bălți sediul Sângerei din 06 februarie 2017 în care este vizat doar Stamatii Vasile acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate Xxx, Xxxși ÎI „Xxx” a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul inculpatului: - în beneficiul lui Xxx suma de 10000 lei pentru prejudiciul moral și suma de 2500 lei pentru cheltuielile de asistență juridică; - în beneficiul lui Xxxsuma de 5000 lei pentru prejudiciul moral și suma de 2500 lei pentru cheltuielile de asistență juridică. Acțiunea civilă în partea ce ține de compensarea prejudiciului material cauzat ÎI „Xxx” în mărime de 40000 lei, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

Instanța de apel a notat că, în ce privește dezacordul părților vătămate cu actul judecătoresc contestat sub aspectele invocate în cererile de apel, ce vizează soluționarea de către instanțele de fond a acțiunii civile, a apreciat întemeiate în parte, or, se confirmă cele invocate și anume, că compensarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică, nu necesită întreprinderea a careva acțiuni procedurale suplimentare, fiind elucidat pe deplin și aspectul material al acțiunii civile.

Instanța de apel a concluzionat că, este neîntemeiată invocarea părților vătămate privitor la cuantumul material al prejudiciului moral solicitat, considerând că sumele solicitate sunt exagerate.

Instanța de apel cu referire la dauna materială cauzată, a constatat cu certitudine, că inculpații în cadrul comiterii infracțiunii incriminate au stropit părțile vătămate și produse alimentare din magazinul lui Xxx cu motorină, fapt necontestat de inculpați (n-au contestat sentințele), în rezultat potrivit actului de control perfectat de medicul igienist Grabovschi L., produsele alimentare în preț de 40000 lei, stropite cu motorină nu mai pot fi supuse consumului, urmând a fi scoase din realizare (f.d.86-92, Vol.VI).

Instanța de apel a notat ca fiind irelevante cazului invocările apărării inculpaților precum că, cauzarea prejudiciului material se infirmă prin concluziile raportului de expertiză chimică, or, potrivit acestor concluzii se indică, că pe obiectele prezentate expertizării s-au depistat urme de motorină,

nefiind depistate urme de motorină doar pe unele dulciuri ridicate din același magazin.

Instanța de apel a notat că, în concluziile sale expertul a indicat, că pe dulciuri nu s-au depistat urme de motorină, însă nicidecum nu s-a expus asupra faptului dacă aceste dulciuri ar putea fi în continuare plasate spre consum, fapt ce categoric a fost exclus de medicul igienist, fiind ulterior înlăturate din consum de către Xxx și deoarece se cataloghează ca prejudiciu material cauzat prin infracțiune, urmează a fi încasat în mod solidar de la inculpați.

Instanța de apel a încasat în mod solidar de la inculpați suma de 40000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului material, și catalogând suferințele lui Xxx de o gravitate mai mare, or, acesta a suferit psihic atât pentru sine, cât și pentru bunurile sale, primind și leziuni corporale de o gravitate mai mare, a încasa de la fiecare inculpat în beneficiul acestuia a câte 15000 lei, iar în beneficiul părții vătămate Xxxxa încasa de la fiecare inculpat a câte 10000 lei, cu titlu de despăgubire materială pentru prejudiciu moral, sumă care este în coraport cu suferințele cauzate și consecințele produse, fiind pe măsură să aducă o satisfacție echitabilă părților vătămate, or, suma a câte 1000000 lei solicitată în acest sens, în lumina jurisprudenței Republicii Moldova, este una exagerată în raport cu fapta prejudiciabilă comisă și consecințele survenite.

Referitor la cheltuielile judiciare, instanța de apel a reținut că la materialele cauzei, sunt anexate bonuri de plată prin care se confirmă, că Xxx și Xxxxa achitat pentru asistență juridică a câte 7000 lei și ulterior a câte 2500 lei, astfel suportând cheltuieli de asistență juridică în cuantum a câte 9500 lei și ținând cont de complexitatea cauzei penale, de durata procedurilor judiciare și numărul actelor perfectate, a conchis că cheltuielile date sunt reale și rezonabile, urmând a fi încasate.

13. Decizia motivată a instanței de apel pronunțată la **18 decembrie 2019**, a fost atacată cu recurs ordinar de către:

1) - avocatul Cepoi Ina în numele inculpatului Stamatii Vasile, care a solicitat casarea integrală a deciziei Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019 și eliberarea inculpatului Stamatii Vasile de răspundere penală prin prisma art.53 lit.(g) Cod penal;

2) - avocatul Popescu Dorin în numele inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, prin care invocând în calitate de temeiuri pentru recurs prevederile **art. 427 pct. 6), 7), 11) Cod de procedură penală**, a solicitat casarea parțială deciziei Curții de apel Bălți din 18 decembrie 2019 și anume:

- în latura încasării prejudiciului material din contul inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, în mod solidar cu Stamatii Vasile, în beneficiul ÎI „Familia Iskra” a sumei de 40 000 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune. În latura încasării din contul inculpatului Morărescu

Serghei în beneficiul părții vătămate Xxxxa sumei de 10000 (zece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune;

- în latura încasării din contul inculpatului Marușceac Andrei în beneficiul părții vătămate Xxxxa sumei de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune;

- în latura încasării din contul inculpatului Morărescu Serghei în beneficiul părții vătămate Xxx a sumei de 15000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune;

- în latura încasării din contul inculpatului Marușceac Andrei în beneficiul părții vătămate Xxx a sumei de 15000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune;

- în latura încasării din contul inculpaților Morărescu Serghei, Marușceac Andrei, în mod solidar cu Stamatii Vasile, în beneficiul părții vătămate Xxxxa sumei de 9500 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru asistența juridică; în latura încasării din contul inculpaților Morărescu Serghei, Marușceac Andrei, în mod solidar cu Stamatii Vasile, în beneficiul părții vătămate Xxx a sumei de 9500 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru asistență juridică.

Rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în latura civilă, prin care: să fie respinsă acțiunea civilă, în partea solicitării încasării prejudiciului moral, material și a cheltuielilor de judecată de la inculpații Morărescu Serghei și Marușceac Andrei.

3) - inculpatul Stamatii Vasile cu avocatul Popescu Dorin prin care invocând în calitate de temeiuri pentru recurs prevederile *art. 427 pct. 6), 7), 11) Cod de procedură penală*, a solicitat a casa total decizia Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie încetată cauza penală în privința lui Stamatii Vasile în legătură cu faptul că a intervenit termenul de prescripție de atragere la răspundere penală. A menține sentința Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei din 06 februarie 2017.

13.1. *În motivarea recursului ordinar, avocatul Cepoi Ina în numele inculpatului Stamatii Vasile a menționat că:*

- instanța de judecată nu a luat în considerație explicațiile pe care le-a dat în cadrul examinării cauzei, precum și a reprezentantului său și anume că Stamatii Vasile la fel a pledat pentru încetarea procesului penal pe motivul intervenirii prescripției tragerii la răspundere penală.

- în cazul inculpatului Stamatii Vasile, a persistat același temei de încetare a procesului penal în cauză, deoarece la fel întrunește condițiile pentru aplicarea art.53 lit.(g) Cod penal, potrivit căruia, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de

către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile;

- instanța de apel a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a intra în esență și a da apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator și normele de drept ce reglementează acest aspect.

13.2. *În motivarea recursului ordinar, avocatul Popescu Dorin în numele inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, a menționat că:*

- instanța de apel greșit a admis apelul părții vătămate Sclifos Galina, în latura penală și civilă, deoarece partea vătămată Xxxnu a contestat cu recurs decizia Curții de Apel Bălți din 28 noiembrie 2018, prin urmare nu a folosit calea de atac recursul;

- instanța de apel urma să rejudece cauza doar în raport cu apelul depus de partea vătămată Xxx, în așa mod, cu referire la Sclifos Galina, instanța de apel, a admis o cale de atac neprevăzută de lege temei de recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală. În așa mod, decizia recurată este ilegală deoarece rejudecând cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri, instanța de apel a admis o nouă apreciere probelor, fără ca acestea să fie verificate și cercetate în instanța de apel;

- instanța de apel nu a verificat declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, așa cum prevede art. 414 alin. (2) Cod de procedură penală;

- rejudecând cauza, în modul stabilit pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, instanța de apel nu a verificat și cercetat declarațiile și probele materiale, deși în cauza dată, sunt învinuiți mai mulți inculpați, instanța de apel a încălcat prevederile art. 385 alin. (1), (3) Cod de procedură penală și nu a soluționat chestiunile prevăzute în alin.(1) referitor la fiecare inculpat în parte, nu a individualizat faptele și nu a stabilit în ce consta participația, respectiv, nu a stabilit rolul fiecărui inculpat la săvârșirea faptei prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) cod penal, prin urmare greșit a încasat prejudiciul moral în mărime egală de la fiecare inculpat și prejudiciul material în mod solidar;

- instanța de apel, rejudecând cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri, instanța de apel nu a stabilit suma prejudiciului moral. Or, potrivit art. 219 alin. (4) CPP, instanța de judecată trebuie să stabilească cuantumul despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral. În conformitate cu art. 387 alin. (1) CPP, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

- deși a fost constatat cu certitudine că altercația a avut loc doar între Xxx și Stamatii Vasile, iar leziunile corporale ușoare au fost pricinuite lui Xxx, anume doar de către inculpatul Stamatii Vasile, fapt recunoscut de acesta, care nu este negat de partea vătămate, menționând și faptul că după ce a fost lovit de Stamatii Vasile a căzut jos și nu a văzut cine i-a aplicat vătămarile corporale, instanța de apel nu a analizat această situație;

- în materialele cauzei lipsesc careva probe care a-r demonstra că inculpații Morărescu Serghei și/sau Marușceac Andrei au aplicat în privința lui Xxxcareva acțiuni de violență. Mai mult decât atât, în declarațiile sale date în fața Judecătoriei Telenesti, dânsa a declarat că anume Marușceac Andrei, i-a spus lui Stmatii Vasile să o lase în pace. Iar în fața instanței Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, Xxxxa declarat că anume Stamatii Andrei a revenit la mașină de unde a luat sticla cu motorină și a început să stropească gardul, ușa etc;

- nu este clar, iar instanța de apel nu a motivat care argumente și criterii stabilite la art. 219 alin. (4) CPP și la art. 1423 alin. (1), (2) Cod civil, au stat la baza adoptării soluției și în ce mod instanța de apel a ajuns la concluzia de a încasa prejudiciul moral în folosul părții vătămate Sclifos Galina, în sumă totală de 30 000 lei, și care motive și grad al vinovăției a determinat instanța de apel să încaseze prejudiciul moral în folosul părții vătămate Sclifos Galina, în mod proporțional, în sume egale, de la fiecare inculpat în parte;

- instanța de ape nu a motivat faptul cum, de ce și în ce mod, faptul cauzării vătămării corporale ușoare părții vătămate Xxx, precum și durerii fizice care în generale nu au calificare juridico- penală, părții vătămate Sclifos Galina, au produs suferințe fizice părților vătămate, prejudiciu agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, etc..., ca în consecință să constate necesitatea încasării prejudiciul moral în sumă de 15 000 lei și 10 000 lei, fie 45 000 lei fie 30 000 lei părților vătămate Xxx și respectiv, părții vătămate Sclifos Galina. Nu este argumentat calculată suma prejudiciului moral stabilită;

- la soluționarea acțiunii civile și încasarea prejudiciului material și moral instanța de apel uima să aplice normele Codului civil, în redacția legii în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii. Însă, instanța de apel, la soluționarea acțiunii civile și încasarea prejudiciului material și moral, ilegal a aplicat normele Codului civil, în vigoare la momentul examinării cauzei, invocând normele prevăzute la art. 1998; 2036; 2037 din Codul civil modernizat, în redacție nouă.

- ÎI „Familia Iscra”, nu a fost recunoscută în calitate e parte civilă, respectiv, instanța de apel, neîntemeiat a încasat în folosul ÎI „Familia Iscra”, prejudiciul material în mărime de 40 000 lei;

- instanța de apel, neîntemeiat a admis acțiunea civilă și a încasat în

beneficiul ÎI „Familia Iscra” prejudiciul material în mărime de 40 000 lei din contul inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, în mod solidar cu inculpatul Stamatii Vasile.

- în privința inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, lipsesc condițiile răspunderii delictuale și anume, lipsește prejudiciul cauzat de inculpații Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, lipsește raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, or, acestea nu au pricinuit careva daune ÎI „Familia Iscra”, la fel, lipsește vinovăția inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac la pricinuirea daunei ÎI „Familia Iscra”;

- decizia instanței de apel, în latura civilă, cu privire la încasarea în beneficiul ÎI „Familia Iscra” a prejudiciului material în mărime de 40 000 Ici din contul inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, este neîntemeiată, deoarece se întemeiază pe presupuneri și pe probe impertinente și inadmisibile, care nu au fost verificate la judecarea apelului;

- instanța de apel expune concluzii contradictorii, or, pe de o parte, acceptă concluzia expusă în Raportul de expertiză chimică nr. 3452 din 11.07.2012, prin care s-a constatat că pe dulciurile (ciocolate, zefir, napolitane și biscuiți), ridicate din magazin, urme de substanțe ușor inflamabile nu au fost depistate foto-tabelele se anexează. Iar pe de altă parte acceptă actul de control perfectat de medicul igienist în care este indicat că produsele alimentare în preț de 40 000 lei, stropite cu motorină nu mai pot fi supuse consumului, urmând a fi scoase din realizare;

- ÎI „Familia Iscra” nu a prezentat facturi fiscale sau alte probe din care să rezulte că ÎI „Familia Iscra” ar li avut în genere, în realitate la data de 13.08.2012. în magazine marfa la preț de 40 000 lei, ce fel de farmă produse alimentare unde erau amplasate etc. Nu a fost prezentat actul fiscal de nimicire a mărfii;

- instanța de apel și-a întemeiat soluția cu privire la încasarea în beneficiul ÎI „Familia Iscra” prejudiciului material în mărime de 40 000 lei din contul inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, pe o probă impertinentă, care nu a fost verificată și cercetată la judecarea apelului și care combătută prin raportul de expertiză chimică nr. 3452 din 11.07.2012, prin care s-a constatat cu certitudine că produsele alimentare la preț de 40 000 lei nu au fost stropite cu motorină or de substanțe ușor inflamabile nu au fost depistate;

- decizia instanței de apel cu privire la încasarea în folosul părții vătămate Xxx în mărime de 9500 lei și în folosul părții vătămate Xxx în mărime de 9 500 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru acordarea asistenței juridice, este ilegală și neîntemeiată și din motivul că instanța de apel a pus la baza admitterii acțiunii civile în această parte bonul de plată prezentat de către avocat;

- instanța de apel neîntemeiat a obligat inculpații Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, să achite în mod solidar cu inculpatul Stamatii Vasile,

cheltuielile suportate pentru acordarea asistenței juridice în folosul părții vătămate Xxx în mărime de 9500 lei și în folosul părții vătămate Xxxx în mărime de 9500 lei.

- **13.3.** În motivarea recursului ordinar, inculpatul Stamatii Vasile cu avocatul Popescu Dorin, au menționat că:

- Sclifos Galina, nu a folosit calea de atac recursul nici în latura penală, nici în latura civilă, iar la judecarea recursului, nu a fost aplicat efectul extensiv al recursului, în privința părții vătămate Sclifos Galina;

- instanța de apel, judecând apelul, a încălcat prevederile art. 414 alin. (2) CPP, nu a verificat și nu a cercetat probele, declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal;

- decizia recurată este ilegală deoarece rejudecând cauza, instanța de apel, a dat o nouă apreciere probelor, fără ca acestea să fie verificate și cercetate în instanța de apel;

- instanța de apel nu a verificat declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, așa cum prevede art. 414 alin. (2) CPP;

- rejudecând cauza, în modul stabilit pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, fără verificarea și cercetarea declarațiilor și probelor materiale, deși în cauza dată, sunt învinuiți mai mulți inculpați, instanța de apel a încălcat prevederile art. 385 alin. (1). (3) CPP și nu a soluționat chestiunile prevăzute în alin.(1) referitor la fiecare inculpat în parte, nu a individualizat faptele și nu a stabilit în ce constă participația, respectiv, nu a stabilit rolul fiecărui inculpat la săvârșirea faptei prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) cod penal, prin urmare greșit a încasat prejudiciul moral în mărime egală de la fiecare inculpat și prejudiciul material în mod solidar;

- instanța de apel, rejudecând cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri, nu a stabilit suma prejudiciului moral. Or, potrivit art. 219 alin. (4) CPP. instanța de judecată trebuie să stabilească cuantumul despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral. În conformitate cu art. 387 alin. (1) CPP, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sânt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge;

- la soluționarea acțiunii civile și încasarea prejudiciului material și moral instanța de apel urma să aplice normele Codului civil în redacția legii în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii;

- la soluționarea acțiunii civile instanța de apel, a încălcat prevederile stabilite la art. 220 alin. (3) CPP, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei;

- instanța de apel a expus concluzii contradictorii, or, pe de o parte, acceptă concluzia expusă în Raportul de expertiză chimică nr. 3452 din 11.07.2012, prin care s-a constatat că pe dulciurile (ciocolate, zefir, napolitane) nu au fost depistate. Iar pe de altă parte acceptă *actul de control* perfectat de medicul igienist, în care este indicat ca produsele alimentare la preț de 40 000 lei, stropite cu motorină nu mai pot fi supuse consumului, urmând a fi scoase din realizare.

- instanța de apel și-a întemeiat soluția cu privire la încasarea în beneficiul ÎI „Familia Iskra” a prejudiciului material în mărime de 40 000 lei din contul inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, pe o probă impertinentă, care nu a fost verificată și cercetată la judecarea apelului și care este combătută prin raportul de expertiză chimică nr. 3452 din 11.07.2012;

- instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 60 alin. (1), (2). (5) Cod penal și absolut neîntemeiat a ajuns la concluzia că după suspendarea prescripției tragerii la răspundere penală în situația solicitării extrădării și refuzului extrădării în legătură cu aflarea persoanei în custodia statului solicitat, curgerea prescripției tragerii la răspundere penală se reia anume din momentul reținerii persoanei pe teritoriul R. Moldova, termen de când se reia curgerea prescripției, deoarece anume, începând cu această dată autoritățile Republicii Moldova au avut posibilitatea reală de a investiga și judeca cazul;

- începând cu data de 04 aprilie 2013, sau cel puțin începând cu data de 28 august 2013 nu se mai eschiva de la urmărirea penală sau de la judecata. Stamatii Vasile fiind în imposibilitate de a se prezenta în fața organului de urmărire penală a Republicii Moldova fiind reținut de autoritățile Federației Ruse, care au anunțat că extrădarea va fi posibilă doar după ispășirea pedepsei pe teritoriul Federației Ruse. În acest sens, curgerea prescripției se reia din 28 august 2013, când statul solicitant Republica Moldova, a fost informată de către statul solicitat Federația Rusă, despre reținerea lui Stamatii Vasile și că acesta nu se eschivează de la organul de urmărire penală și posibilitatea extrădării acestuia după executarea pedepsei pe teritoriu Federației Ruse.

14. Referințe asupra recursurilor declarate, nu au fost depuse.

15. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile urmează a fi admise, cu dispunerea rejudecării cauzei din următoarele considerente:

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să admită recursul declarat, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus

la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Analizând criticile aduse de recurenți în raport cu decizia instanței de apel, Colegiul penal lărgit constată următoarele:

Recurenții invocă în recursurile sale temeiurile prevăzute de *pct. 6), 7),11) alin. (1) art. 427* Cod de procedură penală, potrivit cărora, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; instanța a admis o cale de atac neprevăzută de lege sau apelul a fost introdus tardiv; persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege.

Constatând incidența la caz a temeiurilor descrise mai sus, Colegiul penal lărgit, observă și faptul că, instanța de apel nu a motivat suficient soluția adoptată, în partea soluționării laturii civile în cauză, decizia instanței prezentând în acest sens deficiențe, care afectează concluziile privind realizarea principiului fundamental a unui proces echitabil.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată lipsa unei motivări clare, argumentate a soluțiilor, care a-r conține răspunsuri complete la chestiunile privind admiterea acțiunilor civile, care la rândul său urmează a fi examinată prin prisma prevederilor art.219 alin.(4) Cod procedură penală, art.1423 Cod civil, fapt care nu se regăsește în hotărârea atacată.

Colegiul penal lărgit observă că, instanța de apel, nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a dat răspuns la toate argumentele și cerințele invocate în apelurile declarate. Aceste cerințe au fost reproduse în recursurile declarate de către avocatul Cepoi Ina în numele inculpatului Stamatii Vasile, de către avocatul Popescu Dorin în numele inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac Andrei și de către inculpatul Stamatii Vasile cu avocatul Popescu Dorin, ne fiind abordate și soluționate în cadrul judecării apelului.

Astfel, statuările instanței de apel expuse în decizie la pct. 19.6, precum că „ în ședința judiciară a instanței de apel părțile în proces nu au prezentat și nu au solicitat admiterea unor noi probe, ne fiind solicitată verificarea și reaprecierea acelor probe care deja sunt anexate la dosar, or, *dezacordul cu sentința primei instanțe a fost expus de către părți doar în latura stabilirii pedepsei*”, demonstrează că judecând apelul, instanța de apel nu a respectat prevederile art. 414 alin. (2) Cod de procedură penală, nu a verificat și nu a cercetat probele, declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Or, din procesul-verbal al ședinței de judecată și înregistrarea audio a ședinței de judecată, rezultă cu certitudine faptul că instanța de apel a oferit cuvânt apelanților, a audiat inculpații, apoi a anunțat dezbaterile judiciare și a omis etapa verificării și cercetării declarațiilor și probelor materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Rejudecând cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri, instanța de apel, a dat apreciere probelor, fără ca acestea să fie verificare și cercetate în instanța de apel, ne verificând declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, în corespundere cu art. 414 alin. (2) Cod de procedură penală.

Colegiul penal lărgit consideră, că instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, nu a cercetat cumulul de probe. Decizia instanței de apel abundă cu expresii generale și mențiuni privitor la conținutul normelor de drept de drept procesual (pct.19 – 19.6 din decizie atacată cu recurs ordinar), precum și concluzii neargumentate, determinate de simpla exprimare precum că, acestea sunt considerentele Colegiului penal.

Astfel, decizia instanței de apel prezintă deficiențe la capitolul întemeierii și motivării soluțiilor adoptate, obligație ce rezultă din prevederile art.6 § 1 din Convenția Europeană.

Instanța de apel urma în mod precis și explicit, prin argumente relevante și suficiente, să dea un răspuns detaliat la fiecare motiv invocat de către apelanți, să rezolve problemele de fapt și de drept apărute la judecarea apelurilor, prin întocmirea corectă a hotărârii adoptate, care trebuie să cuprindă analiza probelor pe care instanța și-a bazat concluziile.

În corespundere cu art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, instanța de apel nu a supus verificării probele administrate în cauza penală, lipsind o verificare multi-aspectuală, completă și obiectivă. Verificarea probelor constă în analiza separată a tuturor probelor administrate, prin prisma coroborării. În conformitate cu art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, aspecte nerealizate la judecarea apelurilor.

În această ordine de idei, se reține că instanța de apel rejudecând cauza în modul stabilit pentru prima instanță nu a verificat și cercetat declarațiile și probele materiale, având în vedere că în speță sunt învinuiți mai mulți inculpați. Instanța de apel nu s-a ghidat de prevederile art. 385 alin. (1), (3) Cod de procedură și nu a soluționat chestiunile prevăzute în alin. (1) referitor la fiecare inculpat în parte, nu a individualizat faptele, nu a stabilit în ce constă participația, nu a stabilit rolul fiecărui inculpat la săvârșirea faptei prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. (b) Cod penal, fapt care a condus la generează în sine o concluzii pripite și neargumentate privind încasarea prejudiciului moral în mărime egală de la fiecare inculpat și prejudiciul material în mod solidar.

Aici este de menționat că, potrivit art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Instanța de apel, în raport cu acțiunile concrete și demonstrate ale inculpaților, nu a stabilit argumentat cuantumul și mărimea a prejudiciului moral, pricinuit fiecărei părți vătămate în parte, nu a stabilit mărimea despăgubirii materiale, dedusă din probele examinate, cu încasarea de la fiecare inculpat a daunei cauzate proporțional vinovăției lor, nu și-a motivat suficient și convingător concluziile de admitere integrală/parțială a acțiunilor civile.

Nu au fost cercetate și analizate cerințele privind încasarea prejudiciului material în beneficiul xxx”, or, persoana juridică nu a fost recunoscută parte civilă nici în cadrul urmăririi penale, nici în ședința de judecată, în conformitate

cu prevederile art.61 din Codul de procedură penală, fiind inclusă doar ca reclamant în acțiunea civilă înaintată de către părțile vătămate Xxxxși Xxx.

Având la bază raționamentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, instanță de apel la examinarea cauzei nu a cercetat probele prezentate sub toate aspectele, nu le-a verificat și analizat prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării acestora. De asemenea instanță de apel nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt abordate de părți în cadrul examinării cauzei și criticate în ordine de recurs, fapt ce echivalează cu nesoluționarea fondul apelurilor declarate.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, în speță, se confirmă temeiul de recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Întrucât erorile depistate sunt susceptibile de a fi corectate doar de către instanța de apel, Colegiul penal lărgit conchide asupra necesității admiterii recursurilor declarate, casării totale a hotărârii atacate și dispunerii rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze minuțios probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să dea apreciere convenită fiecărei probe examinate și a tuturor în ansamblu, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpaților și să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

16. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Cepoi Ina în numele inculpatului Stamatii Vasile, de către avocatul Popescu Dorin în numele inculpaților Morărescu Serghei și Marușceac Andrei, de către inculpatul Stamatii Vasile cu avocatul Popescu Dorin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019, în cauza penală în privința

lui *Morărescu Serghei xxxx, Marușceac Andrei xxxx și Stamatii Vasile xxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 14 ianuarie 2021.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Boico Victor

Cobzac Elena

Burduh Victor

Craiu Nicolae